Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki
suomen@metsastajaliitto.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö 15.8.2025 (VN/24040/2025)

LAUSUNTO LUONNOKSESTA MMM:N ASETUKSEKSI KOSKIEN METSON, TEEREN, PYYN JA RIEKON METSÄSTYKSEN KIELTOA METSÄSTYSVUONNA 2025-2026

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta asetusluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö säätelee asetuksen avulla kanalintumetsästystä metsästyslaissa säädetyn kestävän käytön periaatteen mukaisesti. Riistakantojen elinvoimaisuus ja niiden säilyminen ovat ensisijaisen tärkeitä, eikä metsästys saa vaarantaa lajien kantoja. Asetus metsäkanalintumetsästyksestä perustuu Suomen Riistakeskuksen maa- ja metsätalousministeriölle tekemään esitykseen, joka pohjautuu tuoreisiin eli saman vuoden heinäkuun lopun ja elokuun alun välisenä aikana tehtyjen riistakolmiolaskentojen tuloksiin. Piirejä kuultuaan liitto tukee pääosin asetusesitystä.

Suomen Metsästäjäliitto pitää merkittävänä saavutuksena riistantutkimuksen ja metsästäjien yhteistyötä, jonka tuloksena riistakolmiolaskentaverkosto kattaa laajasti koko maan. Tämän ansiosta riistahallinnolla on käytössään luotettavaa ja ajantasaista tietoa lintukantojen kehityksestä, mikä tukee kestävää ja tietoon perustuvaa metsästystä. Lisäksi suomalaisesta metsästyksestä ja riistasaaliista on saatavilla hyvin luotettavaa tietoa. Kuten Riistakeskuksen ministeriölle tekemässä esityksessä todetaan, kattavien riista-aineistojen avulla on mahdollisuus säätää tarkoituksenmukaiset metsästysajat kullekin metsäkanalintulajille ja jokaiselle alueelle ajantasaisen tiedon pohjalta.

Metsästyksen rajoittaminen ja kieltäminen metsästysvuonna 2025-2026

Lausunnon kohteena olevan asetusesityksen perusteella metson, teeren, pyyn ja riekon metsästysaikoja säädellään Riistakeskuksen esityksen mukaisesti.

Kuluneen kesän riistakolmiolaskentojen tulokset osoittavat edellisiin vuosiin vertailtuna jonkin verran laskua. Teeri- ja metsokanta on jatkanut maltillista laskuaan, pyykanta on pysynyt jokseenkin ennallaan. Voimakkainta kannan väheneminen on ollut riekolla. Kuitenkin teeren, metson ja pyyn tiheydet olivat pitkäaikaisen keskiarvon tuntumassa. Metsolla, teerellä ja pyyllä poikuekoot olivat lähellä kahden edellisen vuoden lukemia, mutta poikueellisten naaraiden osuus on laskussa sekä poikasosuus pienempi metsolla, teerellä ja riekolla. Metson ja riekon poikasosuudet olivat seurantahistorian matalimpien joukossa. Näyttäisi, että metsäkanalintupopulaatiot ovat lähestymässä syklisen kannanvaihtelun aallonpohjaa. Lisäksi lisääntymismenestykseen ovat voineet vaikuttaa sääolosuhteet sekä pikkujyrsijöiden määrä ja sen alueellinen vaihtelu.

Ministeriö esittää syyskuun 10. päivänä alkavalle metsäkanalintujen metsästyskauden metsästysaikoihin metsolle ja teerelle suureen osaa maata suppeampaa metsästyskautta. Suomen Metsästäjäliiton piirit yhtyvät näkemykseen tai esittävät lyhyempää kautta. Teeren osalta esitetään Suomen Metsästäjäliiton Pohjois-Savon piirin osalta metsästysajaksi 10.9.-11.10.2025. Pohjois-Savon piiri katsoo teerikannan olevan alueella sen verran heikko, että tämän vuoksi lyhyempi metsästysaika olisi perusteltu. Myös Kainuun piiri huomauttaa metsästysajan olevan tarpeettoman pitkä sekä metson että teeren osalta, ja näin ollen esittää Kainuuseen vain kuukauden metsästysaikaa molemmille lajeille. Pyyn metsästystä on esitetty rajoitettavaksi suuressa osassa maata 10.9.-10.10.2025 väliselle ajalle. Pyyn metsästykseen on esitetty kauden lyhentämistä viime vuoteen verrattuna, mitä voitaneen pitää tarpeellisena. Riekon metsästys sallittaisiin vain Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa, mikä on laskentatulosten perusteella varsin perusteltua.

Talvimetsästys eli latvalinnustus

Suomalaisen perinteisen metsästyskulttuurin osalta on merkittävää, että urosteeren ja urosmetson talvimetsästystä ollaan sallimassa myös tammikuussa 2026, vaikkakin tällä kertaa vain suppeammalla alueella. Edellisten metsästyskausien kokemusten ja saalisraportoinnin perusteella voidaan nähdä, että talvimetsästys on olosuhteiden vuoksi niin vaativaa, ettei se oikein toteutettuna vaaranna kanalintukantojen kestävyyttä. Näin ollen Metsästäjäliiton Pohjois-Karjalan piiri esittää, että latvalinnustus sallittaisiin Pohjois-Karjalassa.

Kestävä metsästys perustuu tutkimustietoon

Suomalainen kanalintututkimus on kansainvälisesti arvostettua, ja vertaisarvioitujen tutkimusten mukaan kanalintujen kuolleisuus ensimmäisen elinvuoden aikana on noin 90 prosenttia. Tämän tiedon pohjalta voidaan hyvänä poikastuottovuotena verottaa kannan tuottoa eli nuoria lintuja kestävällä tavalla enemmän kuin huonoina vuosina. Huonoina poikastuottovuosina metsästyksen verotusta tulee kuitenkin tarkastella erityisen harkiten. Tällöin on tärkeää kohdistaa metsästys ensisijaisesti nuoriin lintuihin ja säästää vanhoja yksilöitä, jotka muodostavat kannan tuottavimman ja elinvoimaisimman osan. Näin turvataan kanalintukantojen elpyminen ja kestävän metsästyksen edellytykset myös tulevaisuudessa.

Syyssoitimelta metsästystä tulee myös pyrkiä välttämään. Kokemusten mukaan lisääntyvät vanhemmat yksilöt altistuvat liian helposti voimakkaan metsästysverotuksen kohteeksi soitimelta pyydettäessä. Kun soitimet säilyvät suurempina ja elinvoimaisempina, houkuttelevat ne alueelle myös pesiviä naaraita.

Metsästäjäliitto esittää aikaisempien vuosien tapaan, että näitä asioita tuodaan metsästäjille selkeästi esille, kun kentälle viestitään alkavan kauden metsästysajoista.

Metsästäjien mielipiteitä

Metsästäjäliitto on kuullut kattavasti piirejään liittyen ministeriön nyt lausunnolla olevaan metsästysaikaesitykseen. Piirit pääsääntöisesti kiittävät perusteellisesta esityksestä sekä realistisista pyyntiajoista.

Liitto haluaa muistuttaa Metsähallituksen lupa-alueiden riittävien valvontaresurssien varmistamisesta kestävän metsästyksen noudattamisen varmistamista varten. Metsästäjäliitto esittää asiaan liittyen aiempien lausuntojensa tapaan, että valtion maiden ja erätoiminnan valvontaan tulisi saada eräpoliiseja. Tähän eräpoliisitoimintaan tulee varata myös riittävät resurssit. Metsästyseurojen hallinnoimilla yksityismailla liitojen tietojen mukaan valvonta on pääsääntöisesti riittävää. Metsästysseurojen vastuu korostuu erityisesti teeren syyssoidinpyynnin mitoittamisessa ja kiintiöinnissä.

Kiitokset työn suorittajille

Metsästäjäliitto esittää lämpimät kiitokset riistakolmiojärjestelmän luomisesta ja ylläpitämisestä vastaaville tahoille sekä korvaamattoman arvokkaan panoksen antaville riistatiedon tuottajille, eli riistakolmioita vuodesta toiseen laskeville metsästäjille. Tämän menetelmän kehittämisen myöstä Suomeen on luotu kansainvälisesti arvostettu järjestelmä metsäkanalintujen kestävän metsästyksen turvaamiseksi.

Riihimäellä 22.8.2025

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Leena Kangas
Riista-asiantuntija